

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

23 Σεπτεμβρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5752

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1	Διδασκαλία του μαθήματος της Ηθικής στα 4/θέσια και άνω Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία.	65467
2	Τροποποίηση/συμπλήρωση της υπό στοιχεία 83939/Δ1/19-05-2017 υπουργικής απόφασης «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων» (Β' 1800).	65468

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 114670/Δ1

(1)

Διδασκαλία του μαθήματος της Ηθικής στα 4/θέσια και άνω Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία.**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Έχοντας υπόψη:

1) Την περ. ζ της παρ. 11 του άρθρου 4 του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167), σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 188).

2) Την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" και λοιπές διατάξεις» (Α' 118).

3) Το π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31).

4) Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

5) Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

6) Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

7) Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

8) Την υπό στοιχεία 84697/Δ1/25-06-2026 υπουργική απόφαση «Ωρολόγιο Πρόγραμμα και κατανομή τάξεων Δημοτικού Σχολείου στα 4/θέσια και άνω Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία» (Β' 3990, Διόρθ. Σφάλμ. Β' 4199).

9) Τις υπ' αρ. 13/26-02-2026 και 21/19-03-2026 πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

10) Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/554/110949/Β1/26-08-2026 εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

11) Το γεγονός ότι η παρούσα δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος της Ηθικής στα 4/θέσια και άνω Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία, το οποίο διδάσκεται αποκλειστικά στους/στις μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών.

Ι. Για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ηθικής απαιτείται να υπάρχουν στην τάξη, σε όλες τις παρακάτω περιπτώσεις, τουλάχιστον δέκα (10) μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών.

α) Αν στην τάξη λειτουργεί ένα τμήμα, την ίδια διδακτική ώρα οι μαθητές/τριες διδάσκονται το μάθημα των Θρησκευτικών και οι μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκονται το μάθημα της Ηθικής σε διακριτές αίθουσες.

β) Αν στην τάξη λειτουργούν περισσότερα τμήματα:

1) Στην περίπτωση που ο αριθμός των μαθητών/τριών που παρακολουθούν το μάθημα των Θρησκευτικών δεν υπερβαίνει τους είκοσι πέντε (25) και εφόσον οι μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών δεν υπερβαίνουν τους είκοσι πέντε (25), την ίδια διδακτική ώρα οι μαθητές/τριες διδάσκονται το μάθημα των Θρησκευτικών και οι μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκονται το μάθημα της Ηθικής σε διακριτές αίθουσες.

2) Όταν προκύπτει αριθμός μαθητών/τριών που παρακολουθούν το μάθημα των Θρησκευτικών ή αριθμός μαθητών/τριών που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών που υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε (25) σχηματίζονται τμήματα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του π.δ. 79/2017 (Α' 109). Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου την ίδια διδακτική ώρα οι μαθητές/τριες διδάσκονται το μάθημα των Θρησκευτικών και οι μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκονται το μάθημα της Ηθικής σε διακριτές αίθουσες.

ΙΙ. Στην περίπτωση που δεν συγκεντρωθεί ο αριθμός των δέκα (10) μαθητών/τριών ανά τάξη ή συγκεντρωθεί μετά την πέμπτη μέρα από την έναρξη μαθημάτων κάθε σχολικού έτους εφαρμόζεται το άρθρο 3 της υπό στοιχεία 98268/Δ1/09-08-2021 υπουργικής απόφασης «Απαλλαγή μαθητών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την ενεργό συμμετοχή σε μαθήματα» (Β' 3675).

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από το σχολικό έτος 2026-2027.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 3 Σεπτεμβρίου 2026

Η Υπουργός

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Αριθμ. 114742/Δ1

(2)

Τροποποίηση/συμπλήρωση της υπό στοιχεία 83939/Δ1/19-05-2017 υπουργικής απόφασης «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων» (Β' 1800).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

1.1. Της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 188), σε συνδυασμό με την περ. ε της παρ. 11 του άρθρου 4 του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167),

1.2. της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 188),

1.3. την περ. α της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" και λοιπές διατάξεις» (Α' 118),

1.4. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

1.5. του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31),

1.6. του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123),

1.7. του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, Υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130) και του π.δ. 82/2023 (Α' 139),

1.8. του π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

2. Την υπό στοιχεία 83939/Δ1/19-05-2017 υπουργική απόφαση «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων» (Β' 1800), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 117956/Δ1/21-09-2021 (Β' 4477) υπουργική απόφαση.

3. Τις υπ' αρ. 13/26-02-2026 και 67/06-08-2026 πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

4. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/567/112683/Β1/31-08-2026 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

5. Το γεγονός ότι η παρούσα δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση/συμπλήρωση της υπό στοιχεία 83939/Δ1/19-05-2017 υπουργικής απόφασης με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων» (Β' 1800), ως εξής:

Από το σχολικό έτος 2026-2027 το μάθημα της Ηθικής διδάσκεται στους/στις μαθητές/τριες που φοιτούν σε ολιγοθέσια δημοτικά σχολεία και οι οποίοι έχουν αιτηθεί και λάβει απαλλαγή από το μάθημα των Θρησκευτικών ως εξής:

- Στα 1/θέσια δημοτικά σχολεία το μάθημα της Ηθικής διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Γ- Δ' τάξη (συνδιδασκαλία) και για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'- ΣΤ' τάξη (συνδιδασκαλία) στους/στις μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών. Αναφορικά με την δημιουργία τμήματος για την διδασκαλία του μαθήματος της «Ηθικής» στα 1/θέσια δημοτικά σχολεία απαιτείται το 1/3 των μαθητών/τριών που φοιτούν στις Γ'-Δ' και στις Ε'-ΣΤ' τάξεις αντίστοιχα, με την προϋπόθεση να διατίθεται στη σχολική μονάδα δεύτερος εκπαιδευτικός ειδικότητας ΠΕ70 Δασκάλων

- Στα 2/θέσια δημοτικά σχολεία το μάθημα της Ηθικής διδάσκεται για 2 διδακτικά ημίωρα στην Γ- Δ' τάξη (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικά ημίωρα στην Ε'- ΣΤ' τάξη (συνδιδασκαλία) στους/στις μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών. Αναφορικά με την δημιουργία τμήματος για την διδασκαλία του μαθήματος της «Ηθικής» στα 2/θέσια δημοτικά σχολεία απαιτείται να υπάρχουν τουλάχιστον πέντε (5) μαθητές/τριες που φοιτούν στις Γ'-Δ' και στις Ε'-ΣΤ' τάξεις αντίστοιχα και που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών, με την προϋπόθεση να διατίθεται στη σχολική μονάδα τρίτος εκπαιδευτικός ειδικότητας ΠΕ70 Δασκάλων.

- Στα 3/θέσια δημοτικά σχολεία το μάθημα της Ηθικής διδάσκεται για 2 διδακτικές ώρες στην Γ- Δ' τάξη (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικές ώρες στην Ε'- ΣΤ' τάξη (συνδιδασκαλία) στους/στις μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών. Αναφορικά με την δημιουργία τμήματος για την διδασκαλία του μαθήματος της «Ηθικής» στα 3/θέσια δημοτικά σχολεία απαιτείται να υπάρχουν τουλάχιστον επτά (7) μαθητές/τριες που φοιτούν στις Γ'-Δ' και στις Ε'-ΣΤ' τάξεις αντίστοιχα και που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών, με την προϋπόθεση να διατίθεται στη σχολική μονάδα τέταρτος εκπαιδευτικός ειδικότητας ΠΕ70 Δασκάλων.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται το ανωτέρω όριο των μαθητών/τριών ανά τάξη ή συγκεκριθεί μετά την πέμπτη μέρα από την έναρξη μαθημάτων κάθε σχολικού έτους ισχύει το άρθρο 3 («Απαλλαγή από τα Θρησκευτικά») της υπό στοιχεία 98268/Δ1/09-08-2021 υπουργικής απόφασης «Απαλλαγή μαθητών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την ενεργό συμμετοχή σε μαθήματα» (Β' 3675).

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπό στοιχεία 83939/Δ1/19-05-2017 υπουργική απόφαση με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων» (Β' 1800), όπως έχει τροποποιηθεί (Β' 4477/2021).

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από το σχολικό έτος 2026-2027.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 3 Σεπτεμβρίου 2026

Η Υπουργός

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

* 0 2 0 5 7 5 2 2 3 0 9 2 6 0 0 0 4 *